

SLOVENSKÁ PSYCHIATRICKÁ SPOLOČNOSŤ (SPsS), o.z. SLS

VÝBOR SPsS SLS:

Michal PATARÁK

PREZIDENT

II. PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A FNŠP F. D.
ROOSEVELTA
BANSKÁ BYSTRICA
E-mail: patarak.michal@gmail.com
vbor.psychiatry@gmail.com

Jozef DRAGAŠEK

VICE-PREZIDENT

I. PSYCHIATRICKÁ KLINIKA LF UPJŠ
KOŠICE
E-mail: jozef.dragasek@upjs.sk

Vanda VALKUČÁKOVÁ

VEDECKÝ SEKRETÁR

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA LFUK A UN
BRATISLAVA
E-mail: vanda.valkucakova@gmail.com

Igor RIEČANSKÝ

ÚSTAV NORMÁLNEJ A PATOLOGICKEJ
FYZIOLOGIE SAV
PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN
BRATISLAVA
E-mail: igor.riecansky@savba.sk

Boris BODNÁR

CPLDZ
KOŠICE
E-mail: bodnarb@centrum.sk

Miroslav GROHOL

PSYCHIATRICKÉ ODDELENIE
NSP Sv. JAKUBA
BARDEJOV
E-mail: miro.grohol@gmail.com

Martin SOMORA

CPLDZ
BANSKÁ BYSTRICA
E-mail: somora@cpldz-bb.sk

Martin VANČO

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN
BRATISLAVA
E-mail: martinj.vanco@gmail.com

Eva KATRLÍKOVÁ

KLINIKA DETSKEJ PSYCHIATRIE LFUK
A NÚDCH
BRATISLAVA
E-mail: eva.katrlikova@nudch.eu

DOZORNÁ RADA SPsS SLS:

Barbora VAŠEČKOVÁ

PRESEDA

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN
BRATISLAVA
E-mail: vaseckova@gmail.com

Veronika REŽNÁKOVÁ

PSYCHIATRICKÁ AMBULANCIA
CENTRUM MEMORY
BRATISLAVA
E-mail: veronika.reznakova@gmail.com

Matúš VIRČÍK

PSYCHIATRICKÁ NEMOCNICA
MICHALOVCE
E-mail: vircikmatus@gmail.com

Vec: Stanovisko hlavného odborníka MZ SR pre psychiatriu a Výboru SPsS SLS k manažmentu depresívnej poruchy rezistentnej na liečbu.

Hlavná odborníčka MZ SR pre psychiatriu a Výbor Slovenskej psychiatickej spoločnosti sme boli upozornení spoločnosťou Janssen na výzvu v rámci konania žiadosti o zaradenie lieku Spravato do úhrady (ID konania 25295), ktorá sa opiera o štandardné diagnostické a terapeutické postupy (ŠDTP).

Vzhľadom k týmto skutočnostiam si dovoľujeme zaslať Vám odborné vysvetľujúce stanovisko, akým spôsobom sa manažuje depresívna porucha rezistentná na liečbu v slovenských podmienkach. Pacienti, ktorí trpia depresívnou poruchou rezistentnou na liečbu, sú klinickou realitou. Dochádza u nich k vysokej záťaži a k poklesu kvality života. Náklady na ich liečbu stúpajú, a to nielen priame, ale najmä nepriame, čo je podmienené znížením funkčnosti pacienta (práceneschopnosťou, nutnosťou podpory a podobne). Pre týchto pacientov sa hľadajú rôzne alternatívy liečby – farmakologické aj nefarmakologické. Chýbajú však EBM dôkazy, ktoré by jednoznačne preukazovali ich účinnosť a bezpečnosť.

Podľa odporúčaní na liečbu depresívnych porúch sa naďalej ako prvá línia odporúča monoterapia antidepresívom. Kombinácie psychofarmák či ďalšie alternatívne farmakologické postupy bývajú odporúčané na základe dobrej klinickej praxe, ale ich overenie medicínou založenou na dôkazoch je nedostatočné. Kombinácie liekov pacienta potenciálne ohrozujú vzájomnými interakciami, navyše pri liečbe viacerými liekmi súčasne klesá jeho adhérenca k liečbe. V klinických štúdiách býva depresia rezistentná na liečbu často vylučovacím kritériom. Z uvedeného dôvodu ŠDTP schválené Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky pre liečbu depresívnych porúch iba taxatívne menujú alternatívne možnosti liečby rezistentných stavov, pričom neuvádzajú ich poradie ani bližšiu špecifikáciu pre jednotlivé postupy. Pri ich indikácii sa teda postupuje u každého pacienta individuálne. Vzhľadom k účinnosti a bezpečnosti liečby depresívnych porúch, vrátane rezistentných na liečbu, sa najčastejšie používajú lieky zo skupín SSRI a SNRI a ich kombinácie, ktoré – ako už bolo spomenuté – nedisponujú dostatkom EBM dôkazov.

V súčasnosti však už existuje EBM dôkazmi preukázaná alternatíva – esketamín (Spravato), ktorý má schválenú terapeutickú indikáciu na liečbu pacientov s depresívnou poruchou rezistentnou na liečbu (TRD). Na základe informácií z klinických štúdií zameraných na jeho účinnosť a bezpečnosť a tiež klinickej praxe, ktorých výsledky sú predmetom vedeckých a odborných publikácií a konferenčných príspevkov na medzinárodných fórach už niekoľko rokov, je možné potvrdiť, že je vhodnou možnosťou na liečbu TRD. Jeho unikátny mechanizmus účinku – zásadne odlišný od ostatných alternatív liečebného ovplyvnenia depresívnych porúch – mu dáva potenciál ovplyvniť stavy rezistentné na liečbu. Je možné očakávať zlepšenie stavu pacientov s TRD, ktorých liečba neprináša očakávaný benefit a je ekonomicky nákladná (vyššia frekvencia návštev u špecialistu, častejšia somatická komorbidita, kombinácie liekov, práceneschopnosť a invalidizácia, atď.). Z uvedených dôvodov psychiatri na Slovensku požadujú, aby bol esketamín pre pacientov s TRD dostupný.

Doc. MUDr. Ľubomíra IZÁKOVÁ, PhD.
hlavný odborník MZ SR pre psychiatriu

MUDr. Michal PATARÁK, PhD.
prezident výboru SPsS SLS